

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

12. december 1996 *

I sag C-302/95,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Dominique Maidani og Laura Pignataro, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Den Italienske Republik ved professor Umberto Leanza, chef for Udenrigsministeriets Servizio del contenzioso diplomatico, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato Pier Giorgio Ferri, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Italienske Ambassade, 5, rue Marie-Adélaïde,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Den Italienske Republik ikke har vedtaget eller i hvert fald ikke har meddelt Kommissionen teksten til de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand (EFT L 135, s. 40), og at den således ikke har overholdt sine forpligtelser i henhold til nævnte direktiv og EF-traktaten,

har

* Processprog: italiensk.

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J. C. Moitinho de Almeida, og dommerne L. Sevón (refererende dommer), D. A. O. Edward, P. Jann og M. Wathelet,

generaladvokat: P. Léger
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 5. november 1996,

afsagt følgende

Dom

- ¹ Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 25. september 1995 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Den Italienske Republik ikke har vedtaget eller i hvert fald ikke har meddelt Kommissionen teksten til de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 om rensning af byspildevand (EFT L 135, s. 40), og at den således ikke har overholdt sine forpligtelser i henhold til nævnte direktiv og EF-traktaten.
- ² Ifølge artikel 19, stk. 1, i direktiv 91/271 skulle medlemsstaterne sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme

direktivet i kraft senest den 30. juni 1993 og straks underrette Kommissionen herom.

- 3 Da Kommissionen ikke modtog underretning om, hvorledes direktiv 91/271 var blevet gennemført i italiensk ret, og da den ikke havde andre oplysninger, som gav den holdepunkter for at antage, at Den Italienske Republik havde efterkommet sine forpligtelser, tilstillede Kommissionen den 9. august 1993 Den Italienske Republik en åbningsskrivelse med anmodning om bemærkninger inden for en frist på to måneder. I skrivelsen præciseredes det, at selv om den italienske regering måtte være af den opfattelse, at de gældende nationale bestemmelser allerede var i overensstemmelse med direktiv 91/271, skulle den dog fremsende dem til Kommissionen.
- 4 Da åbningsskrivelsen ikke blev besvaret, fremsatte Kommissionen i medfør af traktatens artikel 169 den 27. december 1994 en begrundet udtalelse, hvori Den Italienske Republik blev anmodet om at træffe de foranstaltninger, der var nødvendige for at efterkomme de forpligtelser, der følger af direktiv 91/271, senest to måneder efter modtagelsen af den begrundede udtalelse.
- 5 Den italienske regering besvarede ikke den begrundede udtalelse, og Kommissionen har derfor anlagt denne sag.
- 6 I svarskriftet har den italienske regering anført, at det område, direktiv 91/271 omfatter, i Italien er reguleret ved lov nr. 319 af 10. maj 1976 om beskyttelse af vandforekomster mod forurening (herefter »lov nr. 319/76«). De vigtigste bestemmelser i direktivet med henblik på at forebygge negative påvirkninger af miljøet og navnlig af vandressourcerne findes allerede i nævnte lov. Den italienske regering

har tilføjet, at lovens bestemmelser gennemføres i form af forskrifter, der vedtages af regionerne, som med hensyn til spørgsmål vedrørende vandområder og -forekomster har den lovgivende og udøvende kompetence.

- 7 Den italienske regering har dog indrømmet, at en fuldstændig gennemførelse af direktiv 91/271 kræver endnu en tilpasning af de nævnte interne forskrifter, bl. a. for så vidt angår de krav, der er fastsat i bilagene til direktivet. Denne gennemførelse vil imidlertid ske meget hurtigt, idet der vil blive udstedt en bekendtgørelse.
- 8 Den italienske regering har desuden anført, at den for så vidt angår tidsrummet indtil den fuldstændige gennemførelse af direktiv 91/271 ved lovdekret nr. 79 af 17. marts 1995 (*GURI* nr. 132 af 8.6.1995) har anmodet regionerne om at efterleve de i direktivet fastsatte principper i forbindelse med deres anvendelse af forskrifterne om udledninger fra offentlige kloaksystemer og fra private boliger mv., der ikke tilledes offentlige kloaksystemer. Den Italienske Republik har påpeget, at den i det mindste delvis har opfyldt sin gennemførelsesforpligtelse, og den har forsikret, at den vil gennemføre direktiv 91/271 fuldstændigt.
- 9 I replikken har Kommissionen anført, at lov nr. 319/76 og ovennævnte lovdekret, som den italienske regering har omtalt, ikke udgør foranstaltninger til gennemførelse af direktiv 91/271. Således indeholder lov nr. 319/76, som ændret, blot principielle forskrifter om udledninger, idet det overlades til regionerne og provinserne både at udstede de fornødne supplerende bestemmelser og at gennemføre de kriterier og generelle regler, loven indeholder. Kommissionen har endvidere understreget, at den ikke er blevet underrettet om de regionale bestemmelser til gennemførelse af loven, og at den følgelig ikke råder over oplysninger, som giver den sikkerhed for, at Den Italienske Republik har overholdt direktivet.
- 10 Hertil bemærkes, at det må fastslås, at den italienske regering ikke har bestridt, at den ved udløbet af den i direktiv 91/271 fastsatte frist ikke havde udstedt de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet.

- 11 For så vidt angår de tilpasninger af lov nr. 319/76, der er foretaget ved lovdekret nr. 79 af 17. marts 1995, og hvorefter regionerne skal efterleve de i direktiv 91/271 fastsatte principper og kriterier, har den italienske regering indrømmet, at der skal udstedes flere bestemmelser, før direktivet er gennemført fuldstændigt.
- 12 Under alle omstændigheder kan der ved vurderingen af, om der foreligger traktatbrud, ikke tages hensyn til de i 1995 foretagne tilpasninger. Således blev lovdekret nr. 79 af 17. marts 1995 udstedt efter den frist på to måneder, der var fastsat i den begrundede udtalelse, som ifølge det i sagen oplyste blev meddelt senest den 11. januar 1995.
- 13 Det fremgår således af fast retspraksis, at spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger traktatbrud, må vurderes på baggrund af forholdene i medlemsstaten, som de var ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse, og at ændringer af forholdene i tiden derefter ikke kan tages i betragtning af Domstolen (jf. bl. a. dom af 17.9.1996, sag C-289/94, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 4405, præmis 20).
- 14 Det må herefter fastslås, at Den Italienske Republik ikke har vedtaget de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktiv 91/271, og at den således ikke har overholdt sine forpligtelser i henhold til direktivets artikel 19.

Sagens omkostninger

- 15 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, såfremt der er nedlagt påstand herom. Kommissionen har nedlagt påstand om, at Den Italienske Republik tilpligtes at betale sagens omkostninger. Den Italienske Republik har tabt sagen og bør derfor betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

- 1) Den Italienske Republik har ikke vedtaget de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. marts 1991 om rensning af byspildevand, og den har således ikke overholdt sine forpligtelser i henhold til direktivets artikel 19.**
- 2) Den Italienske Republik betaler sagens omkostninger.**

Moitinho de Almeida

Sevón

Edward

Jann

Wathelet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. december 1996.

R. Grass

Justitssekretær

J. C. Moitinho de Almeida

Formand for Femte Afdeling